

REFERAT

af

Møde i Udviklingspolitisk Råd

den 2. marts 2016

Til stede:

Medlemmer:

Professor Georg Sørensen, Århus Universitet (formand)
Vicegeneralsekretær Tania Dethlefsen (næstformand)
Direktør Thomas Bustrup, Dansk Industri (deltog i pkt. 1, 2 og 4)
Direktør Jan Laustsen, Landbrug & Fødevarer
Chefkonsulent Tine Bork, Håndværksrådet
Institutleder Helle Samuelsen, Københavns Universitet
Professor Christian Bjørnskov, Aarhus Universitet
Senioranalytiker Louise Riis Andersen, DIIS
Programkoordinator Rolf Hernø, Care Danmark
Bestyrelsesmedlem Vibeke Tuxen, Civilsamfund i Udvikling, CISU
CEO Bolette Christensen, BØRNEfonden
Formand Bente Sorgenfrey, FTF
Sekretariatsleder Mads Bugge Madsen, Ulandssekretariatet

Udenrigsministeriet:

Udenrigsminister Kristian Jensen (pkt. 4)
Direktør for udviklingspolitik Martin Hermann
Chef for Center for Global Udvikling og Samarbejde Morten Jespersen
Kontorchef Erik Brøgger Rasmussen, Kontoret for udviklingspolitik og finansiering
Kontorfuldmægtig Mette Brink Madsen, Kontoret for kvalitet og faglighed i udviklingssamarbejdet.

Pkt. 3

Repræsentationschef Anders Tang Friborg, souschef Malene Bøgesvang og bistanstråd Esther Lønstrup, Repræsentationskontoret Ramallah

Pkt. 4

Souschef Lotte Machon og chefkonsulent María Ana Petrerá, Kontoret for udviklingspolitik og finansiering

Pkt. 5

Kontorchef Stephan Schönemann, chefkonsulent Thomas Thomsen og chefkonsulent Jette Michelsen, Kontoret for humanitær indsats, migration og civilsamfund

Dagsordenspunkt 1: Velkomst v. udviklingspolitisk direktør

Udviklingspolitisk direktør bød det nye Udviklingspolitiske Råd velkommen og understregede baggrunden for Rådets eksistens og virke; nemlig vigtigheden af inddragelse af eksterne interessenter samt behovet for input til udformningen af strategier og politikker på det udviklingspolitiske område. Det var en spændende tid for udviklingssamarbejdet med både store udfordringer og store muligheder. Udarbejdelsen af en ny udviklingspolitisk strategi var derfor påbegyndt, ligesom der som bekendt var en udredning på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område i gang.

Udviklingspolitisk direktør redegjorde for en række administrative ændringer i Udenrigsministeriet, herunder ændrede beløbsgrænser for godkendelse af mindre udviklingsprojekter samt nedlæggelse af den Interne Bevillingskomité, hvor de ansvarlige centerchefer nu havde til opgave at kvalitetssikre bevillingsforslag på op til 37 mio. kr. inden ministerens godkendelse. Den Eksterne Bevillingskomité ville derimod fortsætte som hidtil. I den forbindelse takkede udviklingspolitisk direktør for Rådets indstilling af kandidater til Bevillingskomiteen og informerede Rådet om, at Udenrigsministeren netop havde udpeget de 4 eksterne medlemmer samt 2 stedfortrædere til Bevillingskomiteen.

Hvad angik mødefrekvensen, var det forventningen, at der i løbet af 2016 ville blive afholdt 3-4 møder i Rådet. Rulleplanen over planlagte forelæggelser for Rådet var blevet fordelt forud for mødet, og denne viste, at der som udgangspunkt var relativt få strategier og politikker, som man p.t. havde under forberedelse og derfor forventede drøftet i Rådet i løbet af 2016. Dette kunne så til gengæld give mulighed for at sætte flere temadrøftelser på dagsordenen, og i den forbindelse opfordrede udviklingspolitisk direktør Rådets medlemmer til at melde eventuelle ønsker til temadrøftelser ind til formandskabet og sekretariatet. Temadagen, som Rådet tidligere havde ønsket, og som var blevet udskudt pga. folketingsvalget, kunne evt. afholdes i løbet af efteråret 2016.

Endelig nævnte udviklingspolitisk direktør, at Rådet havde mulighed for at gennemføre en besigtelsesrejse, og at denne eventuelt kunne planlægges til begyndelsen af 2017.

Dagsordenspunkt 2: Opsamling fra forrige møde samt nyt fra Bevillingskomiteen

Udviklingspolitisk direktør orienterede Rådet om status på de tre landepolitikpapirer, som Rådet havde drøftet på dets møde d. 19. november 2015. Alle tre landepolitikpapirer, Sydsudan, Mali og Niger, var efterfølgende blevet drøftet i Udenrigsudvalget. Hvad angik landepolitikpapiret for Sydsudan, havde drøftelsen i Udenrigsudvalget haft fokus på implikationerne af reduktionen i den finansielle ramme for landeprogrammet samt muligheden for øget dansk støtte til FN's aktiviteter i landet. Drøftelsen havde ikke givet anledning til ændringer landepolitikpapiret, som efterfølgende var blevet godkendt af udenrigsministeren og offentliggjort på udenrigsministeriets hjemmeside.

For så vidt angik landepolitikpapiret for Mali havde drøftelserne i Udenrigsudvalget fokuseret på papirets ambitioner, generel budgetstøtte samt korruption. Drøftelsen havde ført til enkelte rettelser og var efterfølgende blevet godkendt og offentliggjort i forbindelse med udenrigsmini-

sterens rejse til Mali. Hvad angik landepolitikpapiret for Niger, havde drøftelsen i Udenrigsudvalget især drejet sig om sammenhængen mellem udviklingen i Libyen og Niger. Drøftelsen havde ført til enkelte justeringer, og papiret var endnu ikke endeligt godkendt. For så vidt angik landepolitikpapirerne for Mali og Niger, var der planer om at afholde et møde med danske civilsamfundsorganisationer, der er aktive i landene, ligesom der allerede havde været afholdt et tilsvarende møde vedr. Sydsudan.

Udviklingspolitisk direktør orienterede om de seneste drøftelser i Bevillingskomiteen, hvor der siden sidste møde i Rådet havde været afholdt ét møde. På mødet d. 2. december havde Bevillingskomiteen drøftet bevilling til Det Arabiske Initiativ, hvor komiteen især havde bemærket den positive evaluering, der havde konkluderet, at programmet var både relevant og fleksibelt. Endvidere havde komiteen i lyset af den finansielle ramme for Det Arabiske Initiativ og regionens udfordringer anbefalet, at man genovervejede programmets fokus, antal af aktiviteter og antal af lande. Udviklingspolitisk direktør tilføjede, at der som følge af Udenrigsministeriets generelle prioritering og fokusering foranlediget af bevillingsnedgangen, ville ske en reduktion af antallet lande under det Det Arabiske Initiativ. Endvidere havde Bevillingskomiteen drøftet en exitbevilling til Center for Kultur og Udvikling. Her havde komiteen bemærket, at der var tale om en politisk beslutning om at lukke CKU, og at alle tidligere indgåede aftaler ville blive overholdt. Komiteen havde bemærket, at CKU havde produceret mange resultater gennem årene, og havde understreget, at kulturelle aktiviteter med fordel forsat kunne implementeres i de danske landeprogrammer, i det omfang de var relevante 'instrumenter' for at forfølge målsætninger f.eks. på "governance"-området.

Dagsordenspunkt 3: Landepolitikpapir for Palæstina

Udviklingspolitisk direktør bemærkede indledningsvist, at landepolitikpapiret for Palæstina havde været længe undervejs som følge af regeringsskiftet og den efterfølgende godkendelsesproces. Regeringen havde valgt at fastholde visionen, de strategiske valg og målsætningerne, hvilket udtrykte den brede politiske enighed om dansk politik på området. Palæstina ville forblive et af Danmarks 14 prioritetslande, men bistandsrammen var blevet reduceret fra 750 til 445 mio.kr. for perioden 2016-2020. De tematiske programmer var blevet fastholdt for at bevare landeprogrammets fleksibilitet. Landepolitikpapiret havde indarbejdet flere elementer fra Rådets drøftelse i 2013, bl.a. en mere omfattende politisk analyse, ligesom evalueringen af dansk støtte til Palæstina 2009-2013 havde indgået. Det var tidligere blevet konkluderet i Rådet, at det ikke var hensigtsmæssigt at inddrage egentlige scenarier, da det kunne rejse tvivl om målsætningen om en to-statsløsning.

Chefen for Repræsentationskontoret tilføjede, at den aktuelle situation kun var blevet mere spændt, og at især de unge var frustrerede. Den manglende fremgang i fredsprocessen og skift i internationalt fokus havde ført til, at mange palæstinensere følte sig glemt af omverdenen. Det var i dansk og europæisk interesse at medvirke til at undgå, at forholdene ikke blev værre imellem Israel og Palæstina, bl.a. fordi radikale grupper i regionen brugte konflikten i deres propaganda. Det var vigtigt at holde palæstinenserne ansvarlige for de områder, hvor de bestemte, hvilket dog ikke fratog Israel for sit ansvar. Samtidig var det vigtigt at understrege, at udfordringen ift. Gaza og Hamas i høj grad var et politisk spørgsmål. Endelig blev det påpeget, at selvom rammebetingelserne lægger store begrænsninger på bistandens effekt, så havde evaluer-

ringen vist, at der trods alt var leveret mange konkrete resultater – men det understregede også behovet for tæt kobling mellem de politiske og bistandsrelaterede instrumenter.

Udviklingspolitisk Råd fandt generelt papiret velskrevet, og at den tætte sammenkobling mellem politik og udvikling var relevant. Flere rådsmedlemmer fremhævede dog, at den danske politiske holdning og indsats burde fremstå klarere, bl.a. i lyset af evalueringens anbefaling om mere vægt på politiske indsatser. Især kunne den danske position i forhold til fremme af Palæstinas interne forsoningsproces klargøres, ligesom også spørgsmålet om dansk anerkendelse af Palæstina med fordel kunne belyses mere eksplicit i papiret. Rådet stillede spørgsmål vedrørende timing ift. den udenrigspolitiske udrednings anbefalinger, ligesom spørgsmålet om scenarier blev rejst, idet dette havde været nyttigt i landepolitikpapirer i sammenlignelige situationer. Samtidig blev det understreget, at idet Israel var hovedansvarlig vedrørende menneskerettighedssituationen for palæstinensere, var det overraskende, at der var en mere detaljeret beskrivelse af de palæstinensiske krænkelse end af dem, Israel havde ansvaret for. Flere rådsmedlemmer var af den holdning, at statsopbygning ikke blot handler om levering af serviceydelser, men kræver opbygning af en retsstat og sikring af statens indtægtsgrundlæg, herunder inddragelse af skatter og afgifter - ikke mindst for at bekæmpe bistandsafhængighed, ”klientisme” og sikre det palæstinensiske selvstyres legitimitet i befolkningen. Rådet fandt på den baggrund, at det gav god mening at fortsætte støtten til lokale regeringer og kommunale strukturer, samtidig med at der blev åbnet op for en fleksibilitet, der kunne muliggøre, at fokus kan skifte, hvis udviklingen skifter.

Det blev fremført, at Danmark burde prioritere uddannelse på grund af mistilliden og frustrationen blandt de unge, selvom det måske skulle ligge lidt ude i fremtiden i lyset af de begrænsede ressourcer. Der blev sat spørgsmålstejn ved imports substitution som strategi for økonomisk vækst, samt Oxfams projekt i Gaza, der prioriterede kvindelige virksomhedsejere i. Flere rådsmedlemmer ønskede en klar dansk rolle vedrørende opfølgning af overtrædelser af menneskerettigheder i Palæstina, og ikke mindst i den forbindelse var presset på civilsamfundsorganisationer bekymrende. Rådet udtrykte opbakning til det multilaterale engagement med UNFPA og understregede vigtigheden af koordinering med andre aktører, ikke mindst med EU. Rådet bemærkede, at papiret fremstillede problemerne med korruption meget ærligt gennem valg af bistandsmodaliteter. Endelig blev der sat spørgsmålstejn ved, om der var en reel vilje til forandringer, og om de fastlåste strukturer kunne virke blokerende.

Repræsentationskontoret delte fuldt ud det synspunkt, at statsopbygningen gik betydeligt videre end levering af serviceydelser. Kontoret havde dialog med myndighederne på flere niveauer, f.eks. regelmæssige møder med kommuneministeren for at fremme reformdagsordenen. Desuden måtte man have et bredere perspektiv på statsopbygning – ikke blot opbygning af institutioner – men Danmark måtte medvirke til at øge Palæstinas egne indtægter for at skabe et finansielt bæredygtigt grundlag.

Opbygningen af en retsbaseret statsstruktur var også et vigtigt element i kampen mod radikalisering og for opbygningen af en velfungerende stat, som leverede konkrete ydelser til befolkningen, hvilket var afgørende for at skabe øget tillid i hverdagen. Anti-radikalisering måtte ikke kun fokusere på enkeltstående projekter, og det var vigtigt også at se støtten til øget økonomisk udvikling, herunder skabelse af jobmuligheder, og fremme af menneskerettigheder i det lys. Danmark var sammen med Schweiz, Nederlandene, Sverige og Norge blandt de mest aktive

donorer på menneskerettighedsområdet, hvilket gav en større legitimitet til at rejse bekymringer på dette område overfor de palæstinensiske myndigheder.

Fra Udenrigsministeriets side var man enig i evalueringsrapportens anbefaling af behovet for tæt samspil mellem de politiske og bistandsrelaterede instrumenter og dialog med både Israel og Palæstina. Som det også fremgik af ministeriets respons til evalueringen, så var det holdningen, at der allerede blev lagt meget vægt på denne kobling. Mens der i andre landepolitikpapirer var anvendt scenarier, havde spørgsmålet om to-statsløsningen en helt særlig karakter, hvilket betød, at det ville være uhensigtsmæssigt at benytte scenarietilgangen i relation til landepolitikpapiret for Palæstina.

Repræsentationskontoret fremhævede endvidere, at der foregik koordinering med andre aktører, ikke mindst med EU. Danmark havde kun et enkelt bilateralt projekt, hvor der også var planer om samarbejde med andre donorer. Det øvrige samarbejde var med f.eks. Verdensbankens trustfund, EU og andre bilaterale donorer. Danmark var også aktiv i EU Joint Programming, som bl.a. havde til formål at sikre bred EU finansiering af alle relevante områder. Uddannelse, som var et vigtigt område, blev således dækket af andre EU medlemsstater. Til bemærkningerne om importsubstitution forklarede Repræsentationskontoret, at det var substitution af ikke mindst israelske fødevarer på det palæstinensiske marked, der i den givne situation med de vanskelige rammebetingelser var den mest realistiske strategi.

Udviklingspolitisk direktør klargjorde, at der i forhold til importsubstitution ikke var tale om at forfølge "imports substitution" som egentlig økonomisk model, dvs. beskytte hjemlig industri ved at opbygge toldmure. I forhold til situationen i Palæstina, så var der langt fra tale om ideelle betingelser for et udviklingssamarbejde. Her måtte man være realistisk og anerkende, at det i vist omfang handlede om stabilisering inden for de givne rammer. Ift. de politiske udmeldinger udstak papiret de danske pejlemærker, idet det ikke var muligt at inkorporere taktiske overvejelser.

Formanden sammenfattede, at der var generel enighed om, at det var et godt papir, og man trods nedskæringerne på bistandsrammen havde valgt at fastholde de tre prioritetsområder. Rådet havde noteret, at de politiske rammebetingelser ikke var forbedret, og at der var stigende frustration herover. Det var ikke normale betingelser, men i den givne situation var det nødvendigt at opretholde den internationale bistand. Formanden konstaterede, at der var enighed om vigtigheden af at have et tæt samspil mellem de politiske og bistandsrelaterede instrumenter, og sammenfattede, at der havde været diskussion af konkrete elementer i programmet, herunder at statsopbygning var mere end serviceydelser, ligesom behovet for koordinering var blevet understreget. Formanden konkluderede desuden, at Danmark havde en særlig rolle at spille inden for menneskerettigheder, og at vi måtte prøve at påvirke situationen. I lyset af de begrænsede ressourcer var det ikke aktuelt at inkludere uddannelse, tværtimod kunne man have stillet det modsatte spørgsmål, om det foreslåede program var for ambitiøst. Endelig blev der støttet op om valget om ikke at anvende scenarier, da det ville udstille dilemmaer i relation til to-statsløsningen.

Dagsordenspunkt 4: Drøftelse med udenrigsministeren om strategi for udviklingspolitik og humanitært samarbejde

Formanden bød udenrigsminister Kristian Jensen velkommen i Udviklingspolitisk Råd og så frem til drøftelsen om en ny strategi for udviklingspolitik.

Udenrigsministeren præsenterede en række mulige hovedspor i en kommende strategi, og opfordrede ressourcebasen og interessenter til at bidrage med forslag til prioritering og vægtning i strategien, samt til at deltage i den kommende debat, herunder i folkemøderne rundt i Danmark. Udgangspunktet var, at dansk udviklingspolitik var med til at skabe en positiv forskel langt ud over, hvad dens økonomiske størrelse tilsagde. Det handlede om, at Danmark havde indrettet sit samarbejde efter, hvad der blev efterspurgt.

Verdensmålene var en god platform for Danmark og kunne fungere som prioriteringsredskab. Ikke alt lå lige naturligt til Danmark, og hvilke mål skulle man vælge? Man stod overfor store udfordringer med skrøbelige situationer og historisk mange flygtninge, som skabte en vanskelig humanitær situation i nøråmråderne. Dette var en situation, som kunne betegnes som semi-permanent, og der var derfor behov for at sikre bedre samspil mellem humanitære indsatser og den langsigtede udviklingsindsats i disse områder – men hvordan? Og hvordan fik vi råd til alt det, vi ville? Der ville være behov for yderligere finansiering fra andre aktører, og her var Danmark godt med, selvom de bedste løsninger endnu ikke var udviklede. Endelig handlede det om kriterier for landetilstedeværelse. Indsatserne skulle også adressere andre hensyn og interesser end fattigdomsbekæmpelse, herunder sikkerhed og skrøbelighed, migration, og handelspotentialer, som var helt legitime begrundelser for udviklingsbistand. Det var vigtigt at sikre større relevans af udviklingsbistanden, hvis den faldende opbakning skulle bremses.

Medlemmerne af Udviklingspolitisk Råd takkede for invitationen til at deltage i debatten, og udtrykte en forventning om en mere formel høring. Derudover drøftede Rådet en række emner på tværs af ministerens hovedspor, herunder prioritering af kortsigtede/akutte humanitære indsatser vs. langsigtet udviklingsindsats med en kraftig opfordring til at holde fast i den langsigtede indsats. Det var vigtigt at undgå, at Mali, Burkina Faso og andre lande i Vestafrika blev mere skrøbelige og på sigt gav større problemer, bl.a. i form af migration. Det blev påpeget, at skrøbelige stater og situationer var en betydelig udfordring, som blev større, og at støtte var mere nødvendigt end nogensinde. Der var opbakning til at engagere den private sektor i udviklingsindsatsen, og der blev peget på en række områder med særlige danske kompetencer, herunder vedrørende landbrug og vand. Samtidig blev det understreget, at danske indsatser aldrig stod alene, men måtte indgå i og bidrage til den samlede internationale indsats. Det blev på den baggrund anbefalet, at strategien medtænkte forholdet mellem bi- og multilaterale indsatser. Forskningen kunne også bidrage til bl.a. løsninger på verdensmålene. Der var brug for innovative partnerskaber, og en opblødning i roller og aktører i bistanden, herunder ift. bi- og multilateral samt civilsamfundet. Der blev peget på en række yderligere områder, som skulle prioriteres, heriblandt inden for verdensmålene. Dette gjaldt ligestilling, beskæftigelse og arbejdsmarkedet, civilsamfund, vanskelige menneskerettighedsemner som seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder og unge. Udviklingspolitik var mere end bistand – regulering – national og international - var vigtig for opnåelse af verdensmålene. Der blev udtrykt bekymring over, at det ofte var vanskeligt at deltage i den offentlige debat som 'bistands skeptiker', og der blev opfordret til at give plads også til de kritiske stemmer. Der blev også udtrykt bekymring over de seneste ned-

skæringer i udviklingsbistanden, som risikerede at medføre, ”at man smed barnet ud med badevandet”. I forlængelse heraf blev det bemærket, at bistandsrammen – selv uden yderligere nedskæringer – reelt kunne tømmes for reelt bistandsindhold, hvis der ikke blev lagt loft over rammens finansiering af præ-asyludgifterne. Flere pegede på spændingen mellem et øget folkelig engagement og en nedadgående tendens i udviklingsbudgettet, hvilket øgede behovet for at mobilisere større folkelig opbakning. Endelig blev der spurgt ind til sammenhængen med den igangværende udredning på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område.

Udenrigsministeren forklarede, at det ikke var muligt at afvente den udenrigs- og sikkerhedspolitiske udredning, hvis man ville sikre debat og inddragelse. Der ville derfor være behov for at se på udredningen undervejs. Rådet opfordredes ligeledes til at spille ind i prioriteringsovervejelserne nu og ikke afvente formelle høringer. Unge som tema kunne være noget nyt. Ministeren pegede på verdensmål 5, 6, 7, og 16 som vigtige, men også 2, 11, og 13. Så hvilke skulle man vælge? Ministeren ville komme tilbage i maj med mere udbyggede tanker herom. På spørgsmål fra Rådet, svarede ministeren, at der ikke aktuelt var noget loft over præasyl-udgifterne.

Dagsordenspunkt 5: Temadrøftelse om humanitær bistand – i sporet mod det humanitære verdenstopmøde og en ny dansk strategi vedrørende udviklingssamarbejde og humanitær bistand

Udviklingspolitisk direktør indledte med at redegøre for, at det internationale humanitære system var under voldsomt pres. FN havde ved udgangen af 2015 udsendt den mest omfattende humanitære appel nogensinde, og antallet af flygtninge og fordrevne var rekordhøjt. Det internationale system manglede en mekanisme til løsning af længerevarende kriser, og et af de store spørgsmål var, om kriserne alene kunne løses med humanitære indsatser, eller om der var behov for at samtænke med mere langsigtede indsatser. Dette var ikke blot et tema i dansk udviklingspolitik, hvor dette ville indgå i udarbejdelsen af en ny udviklingspolitisk strategi, men også på verdensplan bl.a. i forbindelse med forberedelsen af Det Humanitære Topmøde, der skulle afholdes i Tyrkiet i maj.

Rådet udtrykte opbakning til hovedlinjerne i den notits, som var blevet udarbejdet med henblik på drøftelsen i Rådet. Det blev noteret, at Danmark stod med en række relevante kompetencer på området, herunder især vedrørende menneskerettigheder, som burde bringes i spil, ikke mindst fordi internationale bistandsindsatser i stadig højere grad ville finde sted i skrøbelige stater, som forventes at rumme mere end halvdelen af verdens fattige i 2030. Der var særligt fokus på Danmarks muligheder for at fremme en styrket sammenhæng mellem humanitære indsatser og udviklingssamarbejde, både i dansk regi og gennem internationale policy-spor, hvilket, som det blev nævnt, ville indgå i den nye danske udviklingspolitiske strategi. I den forbindelse blev der fra Rådets side udtrykt bekymring over, om det humanitære blot ville ende med at blive et enkelt kapitel i den samlede strategi.

Humanitære og langsigtede udviklingsorienterede indsatser burde fokusere på styrkelse af resiliens, være kontekstspecifikke og forankres i lokale kapaciteter. Rådet fremhævede ligeledes, at der generelt var et udtalt behov for at skabe nye bistandstilgange gennem innovation og styrkede sammenhænge på tværs af instrumenter. I den sammenhæng blev det understreget, at programmering af bistanden skulle være risikovillig, innovativ og fleksibel. Der kunne med fordel

lægges vægt på at inddrage andre aktører, og det ville være hensigtsmæssigt, hvis den hidtidige skelnen mellem humanitære aktører og andre typer af aktører blev blødt op. Det blev understreget, at koordinationen skulle fastholdes og udbygges, bl.a. gennem fortsat og styrket brug af fælles fonde. Det blev fra Rådets side fremført, at humanitære indsatser sjældent havde fokus på fattigdom, og i den forbindelse blev det fremhævet, at det ikke var den fattigste del af befolkningen, der migrerede under kriser. Endelig blev det fremført, at der var behov for at tage udgangspunkt i de enkelte kriseramte lande, og vurdere hvad behovene var netop dér - lokale problemer ville kræve lokale løsninger.

Udviklingspolitisk direktør var enig i betydningen af koblingen mellem humanitær bistand og den langsigtede indsats. Som nævnt ville en del af den udviklingspolitiske strategi handle herom, men samtidig var det vigtigt, at der fremkom helt konkrete løsningsforslag. Udenrigsministeriet var naturligvis parat til at blande kortene på ny, og man kunne i den forbindelse se på øget fleksibilitet, innovation, anvendelse af fonde, inddragelse af lokale kræfter, privatsektoren og civilsamfundet. Udenrigsministeriet ville se frem til at modtage indspil til det videre arbejde.

Formanden sammenfattede, at der nærmest var tale om en underdrivelse, når man fremførte, at det humanitære system var under pres. Der havde været enighed om behovet for nytænkning på området og om, at det humanitære og det langsigtede skulle samtænkes. Spørgsmålet om, hvordan det konkret skulle udmøntes, var imidlertid ikke så nemt at svare på. Der var fremkommet opfordringer til at være innovativ, til at fokusere på resiliens og forebyggelse, til at nedbryde barrierer så forskellige aktører med forskellige kompetencer kunne komme på banen, at ændre nødhjælpen i retning af fonde i stedet for fødevarer, og til at gøre brug af Danmarks særlige kompetencer på området. Endelig konkluderede formanden, at det Humanitære Verdenstopmøde i maj 2016 forekom at være en unik lejlighed til at skubbe på for samlet forandring i alle disse henseender, og at det var afgørende, at Danmark greb muligheden herfor.

Dagsordenspunkt 6: Eventuelt

Formanden orienterede om formandsskabets deltagelse i det netop gennemførte OECD-DAC Peer Review af dansk udviklingssamarbejde, hvor formandsskabet var blevet interviewet om Rådets rolle. Der havde især været fokus på Rådets rolle i forhold til offentlig debatskabelse.

Fra Rådets side blev der rejst et ønske om en kort redegørelse for OECD-DAC's ændrede regler for hvilke udgifter, der kan opgøres som udviklingsbistand.

På denne baggrund informerede udviklingspolitisk direktør Rådet om, at DAC havde drøftet mulighederne for at præcisere og opdatere DAC-direktivet og dermed reglerne for, hvad der kan opgøres som udviklingsbistand. På det netop afholdte DAC High Level Meeting havde man drøftet mulige præciseringer vedrørende rapportering af udgifter inden for fred og sikkerhed samt privatsektorinstrumenter. Der var her opnået enighed om, at fortsætte analysen af, hvor mange penge der bruges på præ-asyludgifter, og om der er en ensartet rapporteringspraksis. På fred og sikkerhed var der konkret tale om en række præciseringer vedrørende grænserne mellem humanitære og militære indsatser, og bekæmpelse af voldelig ekstremisme, hvor sondringen mellem egentlig bekæmpelse af voldelig ekstremisme og bekæmpelse af terrorisme var

blevet skærpet. Det var vurderingen, at de vedtagne præciseringer ikke ville ændre væsentligt ved, hvad der kan opgøres som udviklingsbistand.

Rådet spurgte, om det var forventningen, at Rådet ville modtage et skriftligt oplæg til næste drøftelse i maj af den nye udviklingspolitiske strategi. Der blev endvidere stillet spørgsmål vedr. processen med tilblivelsen af finanslov 2017, og hvordan denne ville forme sig, idet strategien på dette tidspunkt endnu ikke ville være færdig, og om Rådet evt. kunne spille en rolle i denne proces.

Hertil svarede udviklingspolitisk direktør, at det var forventningen, at der til mødet i maj ville foreligge et skriftligt oplæg til strategien. For så vidt angik finanslovsprocessen, så var det bl.a. af hensyn til denne, at arbejdet med den nye udviklingspolitiske strategi allerede var gået i gang. Det var forventningen, at strategiens hovedspor ville kunne genfindes i finanslovsforslaget for 2017.

Fra Rådets side blev der fremført et ønske om, at såfremt det var muligt, kunne en kommende rejse med fordel gå til et andet kontinent end Afrika, som Rådet besøgte på dets rejse i 2014 og ideelt til et land, hvor Rådet efterfølgende skulle drøfte landepolitikpapir.